GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șése lunĭ 6 flor., pe trei lunĭ 3 flor.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 146. Duminecă, 5 (17) Iulie. 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ pe triluniulŭ Iulie, Augustŭ și Septemvre la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 3 fl.	pe trei lunĭ 10 francĭ
„ șése „ 6 „	„ șése „ 20 „
„ unŭ anŭ 12 „	„ unŭ anŭ 40 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abonâ din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 4 Iulie 1887.

In ḍilele acestea „Pester Lloyd" a scrisŭ unŭ articulŭ plinŭ de amărăciune în contra Cehilorŭ din Boemia. Fóia tiszaistă nu'șĭ póte ascunde bucuria asupra faptului, că în timpulŭ din urmă s'au încinsŭ marĭ certe între cele două partide ale Cehilorŭ între partida lui Rieger și a lui Gregr, din causa nemulțămirei ce domnesce în o parte a poporului boemŭ față cu mersulŭ afacerilorŭ naționale.

Ceea ce supĕră însĕ pe „Pester Lloyd" suntŭ aparițiunile, de care este acompaniată lupta dintre Cehĭ. Amêndouĕ partidele emuléză adecă în manifestarea simpatiilorŭ lorŭ cătră lumea slavică și ḍiarulŭ din Pesta nu înțelege cum póte sĕ fiă aḍi factorŭ în conducerea monarchiei unŭ elementŭ, care profeséză pe față solidaritatea cu slavismulŭ, adecă cu Slavii din Austria, Ungaria, Rusia, Serbia și Bulgaria și de pe întregŭ continentulŭ, și susține că coalițiunea ceho-polonă nu oferă nicĭ o garanțiă pentru esistența statului deórece urmăresce scopurĭ opuse **dreptului publicŭ actualŭ**, scopurĭ de desorganisare ș. c. l. Alta este regimulŭ partidei lui Tisza, elŭ a fostŭ cu putință, pentru că maioritatea fusionată a acceptatŭ basele de dreptŭ publicŭ.

„Politik" din Praga la rêndulŭ ei nu înțelege nicĭdecum, că li se póte lua în nume de rĕu Cehilorŭ simțulŭ de solidaritate cu lumea slavă. Ḍiarulŭ boemŭ protestéză sĕrbătoresce, că acéstă consciință de solidaritate cu Slavii se folosesce spre a suspiționa lealitatea Cehilorŭ față cu statulŭ.

Slavii din Austria — adauge „Politik" — și înainte de tóte Cehii au făcutŭ pentru monarchiă mai multŭ ca orĭ-ce altŭ poporŭ, și mai puținŭ facŭ în privința acésta escepțiune Maghiarii. Aceștĭ Slavĭ formézá în Austria maioritatea și celŭ ce ia în seriosŭ principiile constituționale și parlamentare, nu'șĭ póte permite afirmarea, că o maioritate parlamentară eșită dintr'o maioritate extra-parlamentară ar puté fi o absurditate în Austria.

Décă, — adauge ḍiarulŭ cehicŭ — Austria a putută fi guvernată de-o maioritate germană și Ungaria este încă guvernată de o maioritate maghiară, de ce sĕ fiă absurdŭ în Austria guvernarea unei maiorităților slave?

I s'a datŭ va sĕ ḍică lui Pester Lloyd" unŭ rĕspunsŭ, care de sigurŭ nu'i va fi pe placŭ.

Orĭ-câtŭ de multŭ s'ar svêrcolĭ „P. Lloyd" și orĭ-câtŭ de multŭ s'ar încerca sĕ glorifice regimulŭ partidei tiszaiste, elŭ nu va puté schimba nimicŭ din faptulŭ, că dinastia dela anulŭ 1870 încóce caută totŭ mai multŭ a se răḍima pe Slavii imperiului. Acésta s'a doveditŭ și acum de curêndŭ cu ocasiunea călĕtoriei prințului de corónă în Galiția și Bucovina.

Nu schimbă espectorările foilorŭ guvernamentale unguresci nimicŭ nicĭ din faptulŭ, pe care l'a constatatŭ din nou Mocsary într'o convorbire ce-o avŭ de curêndŭ c'unŭ redactorŭ ungurescŭ, faptulŭ adecă, că maioritatea maghiară dincóce de Laita nu este în stare sĕ consolideze statulŭ cu politica ei, pentrucă nu póte sĕ resolveze în modŭ resonabilŭ cestiunea naționalitățilorŭ, care este o rană deschisă pe corpulŭ statului și care cu mijlóce paliative nu se póte lecuĭ.

Nu póte sĕ schimbe în fine tóte sofismele și suciturile pressei maghiare fatala împrejurare ce o mai constată Mocsary, că adecă politica austriacă se bucură în ascunsŭ, că naționalitățile suntŭ în continuu ațîțate prin încercările de maghiarisare pentru că scie, că fructele acestei activitățĭ totŭ ea le va culege.

On D. Dr. A. Mureșianu, redactorulŭ „Gazetei Transilvaniei,"
în
Brașovŭ.

Timișora, în 12 Iulie n.

Iubite frate și colegŭ Redactore!

Am fostŭ surprinsŭ de corespondința apărută în nrulŭ 141 alŭ »Gazetei Transilvaniei« dela 10 Iulie, datată din Timișóra.

Nu m'a surprinsŭ conținutulŭ corespondenței, ci faptulŭ că o publică „Gazeta Trans.' și încă îi dă și óre-care valóre, încâtŭ onorata Redacțiune a „Gazetei Trans." mĕ provócă chiar »sĕ o lămurescŭ!"

Va sĕ ḍică: lucrulŭ e atâtŭ de seriosŭ, învinuirile aduse asupra mea suntŭ atâtŭ de grave, încâtŭ ,lămurire" mĭ-se cere!

Pré bine. O facŭ și acésta, dér dechiar că o facŭ din respectŭ cătră redacțiune și cătră mama „Gazeta Trans.", nicĭdecâtŭ cătră respectivulŭ corespondentŭ despre care nu mĭ vine a crede că scrie seriosŭ și cu intențiunĭ bune și curate naționale. Nicĭ nu credŭ că elŭ sĕ fiă din Timișóra deși, nu mĕ îndoescŭ, e posibilŭ ca corespondența sĕ fiă fostŭ datată din Timișóra.

Etă dér „lămurirea:"

Află, amice, înainte de tóte, că adversarii noștri d'aicĭ, — pricepŭ în prima liniă pe Românii aderențĭ ai „Viitorului' și ai „ilustrissimului" dr. Gall, carĭ dela anulŭ 1884 încóce, de când au inscenatŭ spargerea între Românĭ, totŭ mereu în mine au lovitŭ, și în d-lŭ V. Babeșiu. Ei n'au ḍisŭ nicĭodată că nŭ-șĭ iubescŭ națiunea, că nu le trebue politică și drepturĭ naționale, ci ḍiceau că ,Rotariu e nebunŭ," că „Rotariu e una și alta", că „Luminatoriulŭ" este organulŭ meu și câte tóte altele. Când tóte astea nu lĭ-au folositŭ nimicŭ, atuncĭ se apucau de altele. Ei bine sciu, că décă lĭ-ar succede sĕ mĕ disguste, orĭ iriteze pe mine, atuncĭ — ,Luminatorulŭ' nu le va mai strica planurile și plăcerile lorŭ, pentru că — între împrejurările actuale — esistința „Luminatorului« dela mine depinde multŭ.

Angajamentulŭ lorŭ este: „josŭ cu »Luminatorulu". Décă acesta lĭ-ar succede, atuncĭ ar merge cu prinosulŭ pe tipsiă la înalta stăpânire comitatensă și la d-lŭ C. Tisza și lĭ-ar ḍice: „étă, marĭ stăpânitorĭ, fructulŭ patriotismului nostru, bucurați-vĕ de elŭ și milostiviți-ne și pe noi, nevrednicii robii vostri." Aceștia credŭ că în asemenea casŭ, pentru astfelŭ de jertfă, arŭ fi remunerațĭ în comitatŭ, éră ,ilustrissimulŭ" d-nŭ Gall Jozsi atuncĭ ar fi în stare sĕ-șĭ realiseze problema sa: „d'a stêrpi în comitatŭ partidulŭ naționalisticŭ«, d'a ,sparge pe naționaliștĭ." Până atuncĭ, până când nu se întêmplă acésta, illustrissimulŭ nu trece susŭ de ,patriotŭ de sânge purŭ."

Spre acestŭ scopŭ, repetŭ, m'a atacatŭ și calumniatŭ „elita" nóstră în tóte formele în organulŭ lorŭ d'aicĭ: ,Gazeta Poporului," dér eu nicĭ am reflectatŭ la tóte astea, pentru că nicĭ le citescŭ fóia, nicĭ sciu ce se publică în ea, nicĭ mĕ supĕrŭ de svêrcolirea lorŭ.

Argumentulŭ lorŭ celŭ mai nou este, că așŭ fi intratŭ în cerculŭ Rĕcașului în legătură cu candidatulŭ guvernamentalŭ, și în o epistolă adresată de mine acestuia l'așĭ fi asiguratŭ că-lŭ voiu sprijini."

Mi s'a spusŭ espresŭ că acéstă învinuire mi s'a făcutŭ și în fóia lorŭ: ,Gazeta Poporului', dér eu nu am voitŭ din adinsŭ sĕ rĕspundŭ nimicŭ la acésta. Rĕspundŭ însĕ acum, când vĕdŭ că lĭ-a succesŭ, bine mascându-se, a străbate cu acestea și în colónele prețuitei „Gazeta Transilvania."

Étă decĭ „lămurirea" din parte-mĭ.

Colónele „Luminatorului" suntŭ fóiă deschisă pentru tótă lumea: în acésta fóiă se cuprinde și ținuta mea publică atâtŭ față cu „candidatulŭ guvernamentalŭ din cerculŭ Rĕcașŭ«, câtŭ și față cu actulŭ și causa națională în genere și peste totŭ. Cine vrea sĕ mĕ cunóscă, precum și celŭ ce se îndoiesce despre ținuta mea, póte sĕ-șĭ câștige convingere din numita, fóiă pe care o redactezŭ acum în alŭ 8-lea anŭ. Unii din apropierea mea, mĕ mai cunoscŭ încă dela anulŭ 1864 de când scriam câte ceva la »Neue Fr. Presse" și eram unŭ scriitorașŭ ascunsŭ la „Albina" pe când se redacta ea în Viena sub respunsabilitatea amicului meu Dr. Georgiu Popa, de presinte asesorŭ ref. în Aradŭ.

Étă dér ținuta mea publică-politică; atâtŭ și mai multŭ nimicŭ. Nu credŭ ca cineva sĕ fiă în dreptŭ a pretinde dela mine mai multă »lămurire" în privința „legăturei mele cu candidatulŭ guvernamentalŭ din cerculŭ Rĕcașŭ;" și nu o póte pretinde mai vêrtosŭ atuncĭ, când nu mĭ-se spune espresŭ: care candidatŭ? In numitulŭ cercŭ a fostŭ »candidatŭ" d-lŭ Dr. Gall, alesŭ este d-lŭ Janicsáry; pe care dér l'așĭ fi sprijinitŭ eu: pe Gall orĭ pe Janicsary?

Paginele „Luminatorului' rĕspundŭ chiar și la acésta inesactitate a ilustrissimei elite. In »Luminatorulŭ« n'am sprijinitŭ nicĭ pe Gall, nicĭ pe Janicsary.

Dér e vorba de »o epistolă« va sĕ ḍică de o epistolă *privată*! Ei bine, iubitŭ colegŭ, nu eștĭ óre și tu pré severŭ față cu mine, întocmai ca ilustrissimii nostri, când cerĭ dela mine ,lămurirĭ" și pentru epistolele mele *private?* Cum ajungŭ eu la acéstă disgrațiă, ca sĕ mĕ rectificŭ în publicŭ și cu privire la epistolele mele private? Mĕ temŭ fórte, că mâne-poimâne voiu fi somatŭ sĕ dau lămurirĭ despre cestiunĭ de altă natură privată, d. e. ce am prânḍitŭ, cum am durmitŭ, ce am visatŭ în nóptea cutare și cutare, ce epistolă de amorŭ voiu fi scrisŭ cândva cuiva?

Sĕ mĕ pardonezĭ dér, amice, ca sĕ denegŭ ver-cui dreptulŭ d'a cere „lămurirĭ" dela mine despre ,epistolele mele private', fiă acestea scrise chiar și în timpulŭ alegerilorŭ, séu în cestiunĭ de politică, pentru că lucrurĭ d'acestea obvinŭ adesea chiar și între diplomațĭ și și între ómenĭ de politică. Cu tóte astea însĕ, fiindŭ că tu mĕ provocĭ, amice, din respectŭ și dragoste cătră tine și cătră onor. „Gazeta Transilvaniei" îțĭ dau lămurirĭ.

Etă, îțĭ spunŭ, că am scrisŭ o epistolă privată cătră d-lŭ Ianicsáry, care avea următorulŭ cuprinsŭ:

„Magnifice D-le! Audŭ că și Magf-ta voiescĭ sĕ pășescĭ în cerculŭ Recașiului ca candidatŭ de deputatŭ dietalŭ. Rog a mĕ incunosciința despre acésta, eu din parte-mĭ vĕ asigurŭ de miculŭ meu sprijinŭ." Data etc.

Din cuprinsulŭ acestei epistole se vede că eu, când am scrisŭ, nu sciam positivŭ nicĭ măcarŭ aceea că d-lŭ Ianicsáry pășesce ca candidatŭ, orĭ ba; cu atâtŭ mai puținŭ putémŭ cunósce programa acestui domnŭ. De altă parte nu puteamŭ presupune cu órecare positivitate cumcă Ianicsary va păși totŭ cu programa guvernamentală în contra d-lui Gall, care era și elŭ guvernamentalŭ și despre care p'atuncĭ încă nu sĕ scia că are sĕ-șĭ ia catrafusele din cercŭ, ci credeamŭ că va păși cu óre-care programă anti-guvernamentală. Ba mai multŭ: îndemnulŭ d'a scrie epistola mi l'a datŭ colegulŭ advocatŭ Lamb I. din locŭ, care m'a asiguratŭ verbalŭ că d-lŭ Ianicsary, décă ar fi în câtva sigurŭ de sprijinirea Româniloră, ar păși contra d-lui Gall cu — *verĭ ce programă.*

Se vede dér că este neexactŭ, este ca o gólă calumniă afirmațiunea că eu m'am pusŭ în legătură cu candidatulŭ guvernamentalŭ în o epistolă."

Totulŭ ce am făcutŭ e, că am animatŭ — dér numai prin epistolă — pe d-lŭ Ianicsary ca sĕ păşéscă, căcĭ voiamŭ din totŭ sufletulŭ sĕ trântéscă pe d-lŭ Gall orĭ-cine.

Mai târḑiu însĕ m'am convinsŭ, că d-lŭ Gall n'a aşteptatŭ trântéla ci s'a întrebuinţatŭ faţă cu dénsulŭ principiulŭ: »*promoveatur ut amoveatur*«.

Ásta e adevĕratulŭ adevĕrŭ în causă.

Intrebările şi cestiunile ce privescŭ pe d-lŭ Babeşiu şi pe fiulŭ sĕu Emilŭ nu mĕ privescŭ pe mine, nicĭ mĕ simţescŭ îndatoratŭ a da eu din parte-mĭ lămurirĭ. Cu tóte astea îţĭ observŭ că d-lŭ V. Băbeşŭ de circa 20 de ḑile este în călĕtorii, şi anume la Foen, Bucurescĭ, Aradŭ, probabilŭ şi la Carloviţŭ — în causă de despărţire hierarchică — apoi trece la Capolnaşŭ, şi se va opri câte-va ḑile la „Stana de vale“ lângă Beiuşiu, pentru restaurarea sănĕtăţii sale. Cu greu va fi ajunsŭ sĕ cetéscă ceva, ca sĕ se pótă „lămuri“ şi dénsulŭ, şi astfelŭ rĕmâne tótă tréba cu multele „lămurirĭ“ redusă la cestiunea: Merită şi póte deveni trasă în îndoială inima şi înţelepciunea politică a unui V. Babeşŭ, orĭ ba? Şi potŭ acestea sĕ se prefacă în fumŭ, sĕ se nimicéscă d'odată şi pentru simplulŭ motivŭ că nu a datŭ »lămurirĭ« la acusele corespondintelui „Lumina“. Dr. Emilŭ Babeşŭ este aḑĭ omŭ de sine stătătorŭ, póte sĕ adereze la orĭ care programă politică, cine-lŭ póte opri? Cei ce acusă şi suspiţionéză pentru asta pe tată-sĕu, aceia au datorinţa sĕ documenteze mai întâiu, în publicitate séu pe cale privată, că tată-sĕu consimte cu ţinuta politică a fiului sĕu şi cum că l'a sprijinitŭ, animatŭ orĭ angajatŭ.

In fine, basatŭ totŭ pe colónele deschise ale „Luminatorului“, nu mai aflu de lipsă a mai reflecta şi la întortochiele, făcute spre a fi calumniatŭ, referitóre la „tainicile descoperirĭ“. Eu nu am învinuitŭ pe episcopatele nóstre pentru »căderea deputaţilorŭ naţionalĭ,“ ci am constatatŭ că episcopatele românescĭ de astăḑĭ suntŭ tóte aderinte ale politicei guvernamentale, şi acésta: în butulŭ (mânia) ingerinţei şi încălcărilorŭ guvernamentale! Cine vré sĕ mĕ combată, are datorinţa sĕ cetéscă exactŭ şi sĕ pricépă bine ce am scrisŭ.

După tóte astea primesce o sinceră salutare, confrate redactore, dela alŭ tĕu amicŭ şi conmilitante.

P. Rotariu.

Rĕspunsulŭ la acéstă scrisóre a confratelui nostru din Timişóra îlŭ vomŭ publica într'unulŭ din numerii viitorĭ.

Rusia şi Bulgaria.

Era de prevĕḑutŭ, că Ruşii sĕ vorŭ face focŭ pe Bulgarĭ, câtŭ şi pe Austria. Tóte foile rusescĭ suntŭ indignate şi pline de ameninţărĭ. Aşa „Nowoje Vremja“ scrie între altele:

„Diplomaţia austriacă face o politică ofensivă, care tinde sĕ încurce situaţia din peninsula balcanică. Oficial ea stă încă la o parte, dér pune pe locotenentulŭ sĕu de husarĭ sĕ rupă tractatulŭ din Berlinŭ. Rusiei nu-i va părea rĕu, când acestŭ tractatŭ nu va mai esista, dér nu va permite ca sĕ se stingă aşa pe tăcute. Când va fi sunatŭ ultima óră a tractatului, ea va arangea o înmormĕntare solemnă *în bubuitulŭ tunurilorŭ*. Rusia nu póte lăsa pe poporulŭ bulgarŭ în voia întâmplării; curagiosulŭ prinţŭ germanŭ, care are de gândŭ sĕ ocupe tronulŭ bulgarŭ şi fără consimţĕmĕntulŭ Rusiei, totŭ nu va îndrăsni sĕ se stabiléscă în Bulgaria fără protecţia trupelorŭ austriace. Apariţiunea în Bulgaria a acestei escorte militare va pune capĕtŭ răbdării rusescĭ şi în fine Rusia va striga: „la o parte mânile?“ celorŭ *carĭ au erangeatŭ şi sugeratŭ* ultima farsă politică în Bulgaria. Prinţulŭ bulgarŭ trebue sĕ fie unŭ candidatŭ rusŭ.«

O altă fóiă ţine unŭ limbagiu şi mai ameninţătorŭ. Ea ḑice între altele:

Actuala adunare naţională bulgară póte lesne face pe Rusia sĕ se convingă, că Bulgarii nu vorŭ sĕ mérgă mână în mână cu Rusia şi că prin urmare scopurile rusescĭ în Orientŭ potŭ fi atinse numai contra voinţei Bulgarilorŭ. Insĕ când odată Rusia va fi convinsă, că Bulgarii îi suntŭ duşmanĭ, atuncĭ în scurtŭ timpŭ Bulgaria póte fi transformată dintr'unŭ statŭ autonomŭ într'o simplă noţiune geografică.“

?

? ?

„*Tribuna*“ din Sibiiu dela 29 Aprilie v. 1887:	„*Tribuna*“ din Sibiiu dela 2 Iulie v. 1887:
„In numĕrulŭ dela 23 Aprilie v. alŭ „Tribunei“ s'a publicatŭ unŭ articulŭ, care se începe cu următórea constatare	. . . . Nimenĭ n'a venitŭ sĕ ne sprijinéscă, dér mulţĭ au lucratŭ pe faţă şi prin ascunsŭ contra nóstră, mulţĭ s'au bucuratŭ în taină, că acum „ne vomŭ frânge gâtulŭ“ şi nu le vomŭ mai sta în cale. . . . .
. . . . Simţindu-se atinsŭ de acestŭ articulŭ d-lŭ Dr. *Aurel Mureşianu* publică în numĕrulŭ dela 25 Aprilie n.*) o întimpinare în care întrebă	. . . . *Când vorba a fostŭ de surparea „Tribunei“* Maghiarii n'au statŭ nicĭ odată singurĭ şi d-lŭ *Dr. Aurel Mureşianu* . . . . . .
. . . . Fiindcă vreu sĕ se scie că ţinŭ la »onóre“ şi la „omenia“ . . . . . . declarŭ, ca autorŭ alŭ articulului publicatŭ în „Tribuna«, că în adevĕrŭ „*în colónele „Gazetei Transilvaniei“ nicĭ măcarŭ amintire nu s'a făcutŭ despre „Tribuna“ mai înainte de a fi apărutŭ* acestŭ ḑiarŭ şi că *nu 'mĭ aducŭ aminte ca după apariţiunea „Tribunei“ în colónele „Gazetei Transilvaniei“ sĕ se fi făcutŭ opintirĭ pentru discreditarea interprinderii nóstre*	. . . . dimpreună cu cei ce aderă la dénsulŭ *nu li-au fostŭ agenţĭ mai puţinŭ zeloşĭ ca* etc. etc. . . . .
Ioan Slavicĭ.«	

? ?

?

SCIRILE ḐILEI.

Unŭ jidovŭ Abraham Wertheim insciinţă deunăḑile primăria din *Cluşiu*, că are de gândŭ sĕ scótă unŭ ḑiarŭ germanŭ bilunarŭ intitulatŭ: „*Allgemeine jüdische Zeitung*“, de cuprinsŭ confesionalŭ şi socialŭ. Rĕspunḑendu-i-se că trebue sĕ depună o cauţiune de 5000 fl., comunică în ḑiua următóre, că fóia sa se va ocupa cu lucrurĭ economice, beletristice şi artistice. La acésta »Kolozsvar« dela 13 Iulie n. face următórea observare caracteristică: „Puţinŭ ni-arŭ păsa ce redigéză elŭ. dér în totŭ casulŭ trebue sĕ vorbimŭ, că aci în Cluşiu are sĕ se editeze unŭ ḑiarŭ jidovescŭ în limba germană. Ce vré d. Wertheim cu acéstă fóiă? Sĕ apere interese confesionale? Cine are aci nevoiă de asta? Vre sĕ promoveze economia, orĭ sĕ cultive aci la noi literatura germană? Colinde odată oraşulŭ Cluşiu şi vĕḑă, decă găsesce măcarŭ o singură firmă germană? D. Wertheim sĕ ia josŭ acelŭ titlu germanŭ de pe fóia sa şi sĕ nu revolte în prima linia pe proprii sĕi [soţĭ de credinţă patrioticĭ“. — Adecă certă în familiă şi pentru pântece, căcĭ şovinismulŭ unguresců între jidovĭ e numai unŭ titlu de dreptŭ pentru gheşefturĭ.

—x—

»Kolozsvár“ şi »Pol. Volksblatt“ au visatŭ că în *munţii comitatului Braşovŭ* esistă o *bandă de tâlharĭ bine organisată*, în contra căreia s'ar fi trimisŭ unŭ întregŭ regimentŭ de soldaţĭ, fără sĕ facă vr'o ispravă, fiindŭ că tâlharii erau ocrotiţĭ de ciobanĭ; numai după arestarea acestora, ţinutulŭ s'a curăţitŭ de tâlharĭ, carĭ au fugitŭ în România, unde unulŭ a fostŭ prinsŭ şi altulŭ împuşcatŭ. Din parte-ne putemŭ comunica, că în contra bandiţilorŭ s'au trimisŭ vr'o 27 de gendarmĭ, la avisulŭ autorităţilorŭ române, ca la casŭ de a trece banda din România dincóce, sĕ pótă fi urmărită şi prinsă. Trupele însĕ s'au trimisŭ sĕ ţină ordinea la »patrioticele“ alegerĭ.

—x—

»Sieb. Deutsch Tgblt« raportéză amĕrunţitŭ asupra unui nou *actŭ de violenţă comisŭ de guvernŭ* contra unei comune săsescĭ a comitatului Tĕrnava mare. Printr'unŭ ukas ministerialŭ se ordonă casarea în timpŭ de optŭ ḑile a iazului morii dela Şaroşŭ în Tĕrnăva, care esistă de 300 de anĭ. Nu cumva, întrebă numita fóiă, asta'i prima rĕsplată pentru că Sighişóra a alesŭ deputatŭ guvernamentalŭ? — Tristŭ lucru că Sasii încă totŭ nu se mai convingŭ odată, că cu câtŭ vorŭ fi mai slugarnicĭ, cu atâtŭ mai tare îi va strînge guvernulŭ unguresců în cleşte.

—x—

Cetimŭ in »Liberalulŭ“ din Iaşĭ: *Parasca Hurghişĭ*, moştenitórea celorŭ 100,000 fr. din ducatulŭ *Bucovinei*, s'a găsitŭ servitóre la Tĕrgu-Frumosŭ într'o posiţiune fórte miserabilă. Ea este de origine româncă, din satulŭ rezeşescŭ Ciocănescĭ aprópe de frontiera Ungariei, şi nu avea nicĭ o cunoscinţă despre fericirea ce o aşteptă«.

—x—

Din *Apoldulŭ mare* se scrie că unŭ băetŭ de 13 anĭ în timpulŭ unei ocupaţiunĭ economice căḑŭ de pe o bârnă pe o aşa numită scară de secerişŭ atâtŭ de rĕu, încâtŭ cuele ei îi pĕtrunseră şoldulŭ şi nenorocitulŭ, înainte d'a sosi ajutorŭ medicalŭ, îşĭ dete sufletulŭ, precum se presupune, în urma pré marei perderĭ de sânge.

—x—

Metropolitulŭ primatŭ alŭ României, care a plecatŭ în străinătate sĕ-şĭ caute sănătatea, oprindu-se in Viena spre a consulta somităţile medicale, a primitŭ mai multe visite între care şi pe aceea a Nunciului Papei.

—x—

Primăria din Bucurescĭ a comandatŭ la Londra o maşină, care în acelaşĭ timpŭ mătură, strînge şi încarcă gunoiulŭ. Acéstă maşină póte funcţiona în stradele pavate cu piatră cubică.

—x—

Lunĭ în 18 Iuliu n. se dă la No. 41 în grădină unŭ *concertŭ* (Liedertafel) cu unŭ programŭ variatŭ, de către societatea de cântărĭ germană din Braşovŭ »Mäuergesangverein« sub conducerea d-lorŭ Anton Brandner şi Leopold Frank. In casŭ de plóiă, concertulŭ va fi în sală. Inceputulŭ la 8 óre séra. Programulŭ e fórte variatŭ.

Regularea Porţilorŭ de ferŭ.

Tóte scirile aduse până acum în afacerea regulării Porţilorŭ de ferŭ se desmintŭ în „Vas. és Közlek Közl.“, care e autorisatŭ a spune că numai aceea e adevĕratŭ

FOILETONU.

(4)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

I.

Cununia cu Marea.

— Bravo Ricardo! strigară douĕ mii de vocĭ din poporŭ.

Insĕ nobilii de pe Bucentaur nu împărtăşiau entusiasmulŭ popularŭ pentru amesteculŭ lui Ricardo la cununia dogelui cu Marea. Unulŭ din ei, mai nerăbdătorŭ decâtŭ ceilalţĭ, trase chiar sabia şi se repeḑĭ spre gondolierŭ; acestŭ nobilŭ era Batista Martinengo.

— Obraznicule! îi ḑise elŭ.

— Da ce ai domnule căpitanŭ? ḑise gondolierulŭ fără sĕ-şĭ piarḑă veselia lui sfruntată.

— Am sĕ te pedepsescŭ! ḑise Martinengo ridicândŭ sabia.

Insĕ braţulŭ lui Francesco Foscari îlŭ opri.

— Căpitane, ai uitatŭ că numai eu comandŭ aci. Bagă sabia erăşĭ în técă! Iţĭ ordonŭ! îi ḑise dogele cu asprime.

Căpitanulŭ fù silitŭ s'asculte şi dogele întorcĕndu-se spre gondolierŭ îlŭ întrebă:

— Ce vrei dela noi. gondoliere?

— Alteţă Serenisimă, am vrutŭ s'ajutŭ ceremoniei cununiei vóstre! ḑise Ricardo.

— Asta'i o mare îndrăsneală şi ai putea fi pedepsitŭ. Nu scii?

— Negreşitŭ că nu sciu, Escelenţă şi décă n'aşŭ fi avutŭ altŭ scopŭ, n'aşŭ fi îndrăsnitŭ sĕ tulburŭ pe Serenitatea Vóstră urcându-mĕ până aci. Insĕ am sĕ vĕ vestescŭ o veste mare, care Vĕ interes̄éză nu numai pe Voi der chiar pe Serenisima Republică.

— Vorbesce şi fii scurtŭ! ḑise dogele.

— O! n'am trebuinţă de multe vorbe ca sĕ mĕ pricepeţĭ.

Şi înălţându-se pe spatele himerei:

— Serenitate, căsătoria vóstră cu Adriatica nu va fi stearpă anulŭ acesta! ḑise elŭ.

Francesco Foscari credŭ că vorbele acestea erau vre-o glumă populară şi încruntă sprîncenele. Cu tóte acestea întrebă cu o voce liniştită:

— Ce vrei sĕ ḑicĭ, gondoliere?

— Doge, privesce colo, la spatele acelorŭ alge, acolo este unŭ copilŭ pe care ţi-lŭ trimete Marea! ḑise Ricardo.

Vorbindŭ aşa, gondolierulŭ arăta cu boneta ceva mai departe unŭ coşŭ, ce se odihnea plutindŭ ca unŭ cuibŭ de vrabiă pe valurĭ. In coşuleţulŭ acela era unŭ copilaşŭ şi părea că dórme.

Glasulŭ puternicŭ alŭ lui Ricardo putuse fi auḑitŭ fórte departe Cum auḑiră ómenii din poporŭ despre ce era vorba, tăcură numai decâtŭ. Prorocile rele periră şi acestŭ simbolŭ, care fu iute luatŭ de imaginaţiunile acestea meridionale de unŭ Moise mititelŭ, pe care Provedinţă îlŭ trimetea Veneţiei ca semnulŭ alianţei dogelui sĕu cu Marea, făcu o impresiă adâncă în sufletele superstiţioşilorŭ Veneţianĭ. Tóte luntrile se urniră deodată pentru a se duce sĕ aducă copilulŭ, însĕ unŭ gestŭ alŭ dogelui opri avĕntulŭ tuturorŭ.

— Staţĭ toţĭ pe locŭ! — ḑise elŭ — gondolierulŭ Ricardo este datorŭ s'aducă copilulŭ pe care l'a descoperitŭ. Gondolierŭ — adăogă dogele întorcĕndu-se spre Ricardo — du-te sĕ aducĭ coşulŭ pe bordulŭ Bucentaurului.

Uriaşulŭ se afundă în apă şi până sĕ nu trécă încă mirarea pricinuită de scena acésta ciudată, Ricardo gondolierulŭ ajunsese la coşŭ şi începu-se sĕ-lŭ împingă înaintea lui până ajunse pe bordulŭ Bucentaurului.

Aplausele carĭ primiră pe Ricardo când predete coşulŭ în mânile dogelui nu încetaseră încă, când Francesco Foscari făcù semnŭ poporului că vré sĕ vorbéscă. Curiositatea era o jumĕtate de tăcere.

— Copilulŭ este viu! ḑise dogele.

— Bravo! bravo! strigă mulţimea.

— Este o fată şi pare sĕ fiă numai de câteva sĕptĕmânĭ! mai ḑise dogele.

— Fiica Adriaticei! ḑise unŭ glasŭ.

— Fiica Adriaticei! *Viva! viva!* repetă mulţimea.

— Corpo di Bacco! fiica Adriaticei va fi sub epitropia Veneţiei! strigă Ricardo.

— Da! da! strigă şi mulţimea.

— Nu-i adevĕratŭ, Escelenţe? ḑise Ricardo către senatorĭ.

— Aşa sĕ fiă! ḑiseră într'unŭ glasŭ senatorii mişcaţĭ póte de situaţia ciudată, orĭ maĭ multŭ zulipsindŭ popularitatea pe care şi-o recucerise Francesco Foscari din întêmplare.

că ministrulŭ de comunicaţiune Baross se ocupă seriosŭ cu cestiunea regulării Porţilorŭ de ferŭ şi are intenţiunea a o resolva intr'unŭ modŭ, care sĕ impovăreze câtŭ se póte mai puţinŭ visteria statului. Ministrulŭ are de gândŭ sĕ călĕtorescă in curêndŭ la Dunărea de josŭ spre a-şi câştiga cunoscinţe despre raporturile terenului din imprejurimea Porţilorŭ de ferŭ.

Stândŭ lucrurile astfelŭ, „Românulŭ" observă următorele: „Diarele din Austro-Ungaria ne spunŭ, că guvernulŭ ungarŭ se ocupă seriosŭ cu cestiunea regulărei Porţilorŭ de ferŭ. Acestă scire nu ni se dă pentru ântêia óră; ea a fostŭ regulatŭ pusă in circulaţiune de câte orĭ a fostŭ vorba de alcătuirea bugetelorŭ pentru statulŭ ungarŭ. La sfârşitŭ însĕ totd'auna s'a constatatŭ că în casa statului ungarŭ nu suntŭ banĭ şi astfelŭ cestiunea regulărei Porţilorŭ de ferŭ a rĕmasŭ totŭ în starea de mai nainte, adecă ca sĕ fiă studiată. Credemŭ că şi de astădată totŭ astfelŭ se va întêmpla.«

Administraţiă paşalicéscă.

In comuna Saghulŭ de josŭ (Also-Sagh) se fixase pe diua de 25 Iunie alegerea unui notarŭ cercualŭ. In diua hotărită se adună în numĕrŭ complectŭ corpulŭ representativŭ atâtŭ alŭ acestei comune, câtŭ şi alŭ comunei Izsakfa, aparţinĕtore de acelaşĭ cercŭ notarialŭ. Curêndŭ după aceea apărŭ şi solgăbirĕulŭ cu 4 gendarmĭ. Când se păşi la actulŭ alegerei, fisolgăbirĕulŭ ceti numele a 4 candidaţĭ pentru acestŭ postŭ (dintre aceştia erau 2 esecutorĭ de dare şi 2 ajutorŭ de notarŭ) şi provocă pe representanţii comunalĭ sĕ alégă pe unulŭ din aceştĭ patru. Ca rĕspunsŭ la acéstă provocare, representanţii comunalĭ rugară pe fisolgăbirĕulŭ, ca sĕ candideze şi pe locţiitorulŭ de notarŭ de până acum, de órece e cunoscutŭ şi iubitŭ de ei, pe când pe ceilalţĭ patru nu'i cunósce nimenea şi nicĭ nu'i voiesce nimenea. Dreptŭ rĕspunsŭ fisolgăbirĕulŭ declară, că nicĭ vorbă nu póte fi de acéstă candidatură şi că décă comunele nu se supunŭ, elŭ telegrafiază după armată. Representanţii comunalĭ, nespărindu se de acéstă ameninţare, ilŭ rugară sĕ li se ia la protocolŭ cererea lorŭ, dér fisolgăbirĕulŭ replică că, decă representanţii comunalĭ nu voiescŭ sĕ-şĭ alegă pe unulŭ dintre cei patru candidaţĭ propuşĭ, îlŭ va numi elŭ şi nealesŭ. Aşa s'a şi întêmplatŭ. Fisolgăbirĕulŭ neţinêndŭ sémă de voinţa comunelorŭ, numi notarŭ cercualŭ pe unulŭ din cei patru protegiaţĭ ai sĕi şi îlŭ şi puse imediatŭ in oficiu. Comunele au protestatŭ la ministerŭ în contra acestei violentărĭ.

Şi aşa e pretutindenea în acéstă ţéră plină de paşale unguresci. Miniştrii, fişpanii şi solgăbirĕii suntŭ totulŭ, lege inaintea lorŭ nu esistă.

Corespondenţa, despre care amŭ făcutŭ amintire în articululŭ de fondŭ din numĕrulŭ de erĭ, este următórea:

Din marginea Câmpiei, Iulie 1886.

Nu potŭ sĕ nu revinŭ la corespondenţa publicată în preţuita „Gaz. Trans." Nr. 124, unde s'a disŭ: cum unŭ ţĕranŭ românŭ din Iclandulŭ mare a fostŭ desmoştenitŭ de o mică proprietate a sa de către unŭ „domnŭ" ungurŭ, cum din incidentulŭ unui incendiu la respectivulŭ domnŭ suspiţiunea a cădutŭ pe bietulŭ ţĕranŭ românŭ, pe care gendarmii împreună c'unŭ feciorŭ alŭ sĕu l'au dusŭ în temniţă. — In decursĭ aprópe de două lunĭ de dile s'au totŭ citatŭ la martorĭ, că dóră se va afla vreunulŭ mincinosŭ — der pe semne n'a fostŭ nicĭ unulŭ care sĕ minţéscă; o biétă muiere nu pré sănătósă, bĕtrâna a fostŭ dusă cu trăsura domnului de ungurŭ, der póte că n'a spusŭ precum ar fi intenţionatŭ domnulŭ şi pentru aceea către casă a trebuitŭ sĕ vină pe josŭ.

Apoi mĕ mirŭ multŭ de domnulŭ de maghiarŭ din Iclandulŭ mare, cum de acusă pe unŭ preotŭ care învaţă pe unŭ ţĕranŭ românŭ (căruia i s'a făcutŭ nedreptate) sĕ dea prescurĭ, sĕ se róge lui Dumnedeu, cum de dice că nu scie ce va sĕ dică a da prescurĭ? Der întrebŭ: D-ta d-le Magiarŭ, de ce ai datŭ prescurĭ atuncĭ când ţĭ-au peritŭ nisce purcei, d-ta, care eştĭ reformatŭ, şi după servirea prescurelorŭ ţĭ-ai găsitŭ purceii? . . .

Destulŭ că bietulŭ ţĕranŭ românŭ dimpreună cu feciorulŭ sĕu au venitŭ din temniţă presentându-se inaintea subscrisului căruia bietulŭ feciorŭ s'a plânsŭ că cum l'au chinuitŭ anume: că pârcălabulŭ l'a băgatŭ într'o odaiă şi a începutŭ a-lŭ pălmui de tóte părţile ca sĕ spună de incendiu. De unde sĕ spună, décă nu scia. După ce i-a ferecatŭ mânile în fierŭ de cugetă că vrea sĕ-i sdrobescă óseie, mânile i le-a legetŭ la picióre, va sĕ dică l'a legatŭ fedeleşŭ, apoi pârcălabulŭ alŭ căruia nume nu-lŭ sciu cu-o bâtă de trestiă de mare s'a apucatŭ şi atâta l'a bătutŭ peste capŭ, spate, mânĭ, picióre, până elŭ însuşĭ s'a ostenitŭ, ca feciorulŭ sĕ spună de incendiu.

„Tóte óseie imĭ suntŭ amorţite, nu le simţescŭ. Cine scie mai vedé-voiu di bună. Aceste cuvinte le-a rostitŭ feciorulŭ ţĕranului românŭ din Iclandulŭ mare. — Apoi ca sĕ scie despre acestea preşedintele judecătoriei singulare nu o potŭ presupune, căcĭ până acum acelŭ jude e cunoscutŭ ca omŭ dreptŭ. Acum insĕ, când bietului ţĕranŭ i-au rĕmasŭ cucuruzele nesăpate, când elŭ împreună c'unŭ feciorŭ alŭ sĕu mai mare a fostŭ tîritŭ în temniţă pe basa unei simple presupunerĭ rĕutăcióse — acum, când feciorulŭ bietului ţĕranŭ fu bătutŭ în totŭ chipulŭ, mai ologitŭ, întrebŭ: cine îi va reintórce perderea timpului? cine va susţiné viaţa lui şi a familiei cu micii copii in érna venitóre? cine va lua durerea din trupulŭ şi óseie bietului feciorŭ de ţĕranŭ, care o sĕmte şi acum după 5—6 sĕptĕmânĭ?

Vedĭ, d-le Redactorŭ, acesta e administraţiunea cea bună a guvernului actualŭ. Numai sĕ facă voia domnului de ungurŭ, pe bietulŭ Românŭ ilŭ batŭ, ilŭ batjocurescŭ, ilŭ aruncă în temniţă şi fără de nicĭ o vină numai ca sĕ scie Românulŭ că Ungurulŭ e la putere.

Romulŭ S. Orbeanŭ,
preotŭ românŭ.

Din comitatulŭ Cojocnei, 8 Iulie 1887.

»Kolozsvár" din Cluşiu, in numĕrulŭ sĕu dela 20 Iunie, vorbindŭ despre decursulŭ alegerei de deputatŭ din Cojocna, dice intre altele: „A fostŭ forte frumosŭ, că şi preoţii românĭ s'au grăbitŭ a lua parte activă la alegere".

Pe preoţii despre carĭ vorbesce „Kolozsvár" mărturisescŭ, că nu i-am ţinutŭ vrednicĭ sĕ mai stricŭ hârtia cu ei, der ca sĕ nu cugete Românii din alte părţĭ, carĭ vorŭ ceti numĕrulŭ amintitŭ din »Kolozsvár", că preoţii românĭ din Câmpiă nu arŭ fi ţinutŭ strînsŭ la hotărîrile conferenţei naţionale din Sibiiu, notezŭ şi numele acelorŭ rătăciţĭ, carĭ au luatŭ parte la alegere, spre a mai complecta puţinŭ catalogulŭ apostaţilorŭ naţiunei românescĭ. Étă-i:

Basiliu Farago, preotŭ gr. cat. in *Suatulŭ de susŭ.* Preotulŭ acesta s'a rămăşitŭ, că nu va bea rachiu unŭ anŭ de dile—deórece mai 'nainte bea mai numai rachiu în locŭ de apă —şi acum pentru ca sĕ-şĭ stimpere setea, a credutŭ sĕ profite de ocasiune luândŭ parte mai întâi la şedinţa de candidare din Cluşiu, apoi la alegere în Cojocna. Tocană şi rachiu va fi căpĕtatŭ elŭ destulŭ, dér „ospitalitatea" de care s'a bucuratŭ mai alesŭ la alegerea din Cojocna a plătit'o scumpŭ, căcĭ întorcêndu-se dela alegere spre casă, pe drumŭ, la loculŭ aşa disŭ la „Valea bróscei", colegii sĕi, cu carĭ a mâncatŭ tocana în Cojocna, l'au luatŭ la mână şi l'au bătutŭ grozavŭ, aşa că era câtŭ p'aci sĕ-şĭ ia adio dela tóte tocanele din lume. Acesta deră şi a primitŭ deja resplata pe pămentŭ; mai urméză pentru elŭ resplata lui Dumnedeu in ceriu.

In loculŭ alŭ 2-lea vine preotulŭ gr. or. *Ioanŭ Călăceanu* din *Suatulŭ de josŭ.* Acesta a cerutŭ inainte de alegere ajutorŭ dela Trefort, şi de aceea, ca sĕ şĭ facă unŭ „meritŭ", a credutŭ, orĭ póte i s'a şi şoptitŭ, sĕ ia parte la alegerĭ. Aşa a şi făcutŭ, s'a dusŭ acolo, s'a ameţitŭ cu rachiu; a venitŭ acasă şi a fostŭ „pricopsitŭ" de Trefort cu 50 fl. Ar mai fi preotulŭ gr. or. din *Soporŭ,* cu numele *Chiraiu,* expreotulŭ gr. cat. din Cisteleeŭ, *Alesandru Vamoşŭ,* şi invĕţătorulŭ, orĭ cantorulŭ din Sâmboteleeŭ, *Teodorŭ Graurŭ.* Acestea suntŭ trei bulendre românescĭ, carĭ şi cu ocasiunea alegerei de deputaţĭ din periodulŭ trecutŭ s'au lăpădatŭ de neamulŭ lorŭ pentru o miserabilă tocană. Au fostŭ trataţĭ de adevĕraţii Românĭ aşa precum merită şi au fostŭ terfeliţĭ prin diare, dér tóte acestea nu i-au făcutŭ sĕ cunóscă ce i ruşinea. Altmintrea părintele Vamoşŭ a fostŭ scosŭ de multŭ din tagma preoţescă şi astădĭ — după ocupaţiunea sa de gheşeftarŭ — se póte numĕra mai multŭ între Evrei; celŭ din urmă însĕ, Graurŭ, este unŭ perdutŭ, despre care nicĭ nu sciu anumitŭ, décă este învĕţătorŭ orĭ numai cantorŭ; ca cantorŭ e mai probabilŭ, der ca invĕţătorŭ nu-lŭ credŭ de capabilŭ. Orĭ cum ar fi însĕ, elŭ premerge cu esemplu rĕu la poporŭ şi nu e vrednicŭ de funcţiune românéscă. Sunt sigurŭ, că d-lŭ preotŭ respectivŭ şĭ-a datŭ silinţa sĕ-lŭ îndrepte, der décă până acum nu i-a succesŭ, d-sa trebue sĕ ţină contŭ de aceea, că ómenii lăpădaţĭ şi fără ruşine n'au locŭ în funcţiunĭ bisericescĭ. Despre acésta este responsabilŭ. Mână în mână cu invĕţătorulŭ Graurŭ merge şi învĕţătorulŭ gr. or. *Şomlea* din Mociu şi *Vesa* din Jaca, carĭ încă au luatŭ parte le alegere.

Etă plevea Românilorŭ din Câmpiă, étă lăpădăturile nóstre, cu carĭ se laudă „Kolozsvar"!

Din acestea veţĭ afla şi rĕspunsulŭ cerutŭ în unulŭ din numerii de mai 'nainte ai „Gaz. Trans.« în privinţa scólei de statŭ din Mociu, căcĭ nu e mirare, décă mai mulţĭ copii de Românŭ au cercetatŭ acéstă scólă, deórece acolo ar trebui unŭ învĕţătorŭ mai harnicŭ, nu ca învĕţătorulŭ Şomlea, care îşĭ perde timpulŭ mergêndŭ pe la alegerĭ. Ar mai fi sĕ amintescŭ numele a doi preoţĭ din Câmpiă (dă-i pe faţă — Red.), carĭ deşi n'au luatŭ parte la alegere, dér au influinţatŭ asupra alegĕtorilorŭ din comunele lorŭ ca sĕ mérgă la alegere. Eu credeam despre aceştia că suntŭ bunĭ Românĭ, dér acum m'am convinsŭ că m'am înşelatŭ amarŭ.

X.

Raportŭ poliţienescŭ.

Soţia lui Wenczel Petzl aflătorŭ în serviciu la calea ferată de aci ca avisorŭ, a făcutŭ adĭ arătare, că bărbatu sĕu n'a venitŭ acasă de trei dile şi că s'a depărtatŭ din Braşovŭ, nu se scie încătrău.

Adĭ-diminéţă la 4 óre, dilerulŭ Foro Andras a furatŭ din coridorulŭ depositului centralŭ alŭ pompierilorŭ unŭ lanţŭ de opritóre. In Strada vămei hoţulŭ, care fugea, fu prinsŭ de unŭ poliţaiu şi arestatŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

EBENTHAL-DÜRNKRUT, 16 Iulie.—Prinţulŭ de Coburg a rĕspunsŭ deputaţiunei bulgare că rĕmâne credinciosŭ promisiunilorŭ séle şi hotărîrilorŭ ce le-a făcutŭ cunoscute naţiunea bulgară în prima di. Décă i-ar fi permisŭ sĕ urmeze impulsului inimei sale, ar alerga cu grabă în Bulgaria. Dér prinţulŭ alesŭ alŭ Bulgarilorŭ trebue sĕ respecte tractatele. Acestŭ respectŭ va fi puterea regimului sĕu, va asigura mărirea şi bunăstarea naţiunei bulgare. Speră că va succede a justifica încrederea Porţii şi va redobêndi cu timpulŭ simpatiele Rusiei, căreia Bulgaria îi datoresce emanciparea politică, şi decĭ mare recunoscinţă. „Contaţĭ pe mine, pe devotamentulŭ meu, despre care sperŭ sĕ potŭ da dovedĭ, când voiu socoti că a sositŭ momentulŭ. La masa festivă prinţulŭ ridică unŭ toastŭ pentru Bulgaria.

SOFIA, 16 Iulie. — In cercurile guvernului se vorbesce că, déca candidatura prinţului de Coburg ar suferi naufragiu, Sobrania va proclama pe prinţulŭ Alexandru ca regentŭ, rĕmânêndŭ regenţa până atuncĭ, până când prinţulŭ orĭ moştenitorii lui se vorŭ întórce în Bulgaria.

DIVERSE.

Cununiă. — D-şóra *Elena Berinde,* fiica d-lui parochŭ protopopŭ Alexe Berinde şi a soţiei d-sale Rosalia Lengyelŭ, cu d-lŭ *Alexandru Zoicaşiu,* teologŭ absolutŭ, işĭ vorŭ celebra nunta în Seinĭ la 25 Iuliu 1887 4 óre p. m. — Felicitările nóstre!

Regina din Hawai. — Cu ocasiunea jubileului reginei Angliei, regina din Hawai a făcutŭ multă supĕrare funcţionarilorŭ Curţii englese. Regina de Hawai e forte gelósă de calitatea sa de suverană. Când ea descinse in „Alexandra-Hotel" i se trimise dela palatulŭ Buckingham unŭ echipaj regalŭ. Insĕ sevitorii nu purtau livrele scarlatine şi de acea regina Hawai cerŭ sĕ se îndrepteze indată aceea greşală, ceea ce se făcu. Regina descoperi o erore şi în escortă. Ea respinse cu dispreţŭ pe husarii trimişĭ, cerêndŭ o escortă din regimentulŭ de cavaleriă de gardă, ce se dă ca escortă membrilorŭ Caselorŭ regale domnitore. La banchetulŭ din palatulŭ Buchingham regele Belgilorŭ avea sĕ conducă pe regina roşiă la masă. Regele refusă, ceea-ce făcu şi regele Saxoniei, dicêndŭ că nu póte face onorurile unei suvevane roşie. In fine a trebuitŭ sĕ primescă acéstă misiune ducele de Edinburg. Regina a trebuitŭ sĕ plece repede din Londra, căcĭ in Hawai isbucnise o revoluţiune şi soţulŭ sĕu era sĕ pérdă regalitatea. Cheltuelile ospitalităţii, arătată de regina Victoria, în timpulŭ jubileului, prinţilorŭ streinĭ adunaţĭ în Londra, ar fi fostŭ de peste 100,000 lire sterlinge adică 2,500,000 francĭ. Ce nu s'ar fi putut face cu aceste milióne pentru enorma mulţime de sĕracĭ din capitala Angliei!

☞ De adĭ încolo se va trimite diarulŭ numai acelorŭ domnĭ, carĭ şĭ-au reînoitŭ abonamentulŭ.

Administraţiunea.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

— Poporŭ alŭ Veneţiei, ce nume ii daţĭ fiicei Adriaticei? dise dogele beatŭ de triumfulŭ neaşteptatŭ, de care se desobişnuise.

— Veneţia! — dise Ricardo — Veneţia, ca şi sora ei mai mare, didită pe cele şépte decĭ de insule.

— Da! da! Veneţia, Veneţia frumósă! rĕspunse mulţimea.

— Fiă! şi vĕ tăgăduescŭ sĕ veghezŭ peste Veneţia acésta totŭ cu atâta dragoste câtŭ am veghiatŭ şi peste cealaltă, nu numai in cei optŭ-spre-dece anĭ de dogatŭ, dér chiar şi câtŭ voiu trăi, ca unulŭ ce mĭ am inchinatŭ viaţa intrégă serenisimei Republice.

Mulţimea transportată aplauda multă vreme încă. In sfirşitŭ Bucentaurulŭ luă drumulŭ înapoi până când se opri maestosŭ dinaintea Piazzetei ca sĕ debarce Foscari şi tótă nobleţea Veneţiei, care, printr'o curtenire ipocrită, reconduse in procesiă până în josulŭ scării Uriaşilorŭ pe dogele acesta, pe care îlŭ adăpa cu mâhnirĭ în fiăcare di şi pe care trebuia sĕ-lŭ depue 17 anĭ mai târdiu.

In vremea acésta cele mai multe gondole şi luntre sĕrace ale ómenilorŭ din poporŭ vislau in susŭ pe Canalulŭ celŭ mare şi se îndreptau repede spre Rialto Serbarea nu părea sfirşită pentru tótă lumea, fiindcă tótă mulţimea acésta pistrue, care umplea gondolele şi luntrile, scotea chiote de bucuriă printre carĭ se deosibeau necontenitŭ vorbele acestea:

— Castellanii! Nicoloţii! lupta voinicilorŭ gondolierĭ şi a vitejilorŭ pescarĭ dela Chioggia! Lupta! Lupta!

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Iuliu st. n 1887

Rentă de aurŭ 5%	101 55
Rentă de hârtiă 5%	87.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 90
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijme de vinŭ ung.	100
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinuluĭ	122 75
Renta de hârtiă austriacă	81 50
Renta de arg. austr.	83 25
Renta de aurŭ austr.	112 20
Losurile din 1860	137.—
Acţiunile bănceĭ austro-ungare	889 —
Act. bănceĭ de creditŭ ung	284 75
Act. bănceĭ de creditŭ austr.	281.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
Napoleon-d'orĭ	10 03
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 20
Londra 10 Livres sterlinge	126 60

Cursulu pieţeĭ Braşovu

din 16 Iuliu st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.63	Vend.	8.65
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9 97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5 89	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	100.—	»	102.-
„ » „ 5%	„	98.—	»	99 —
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110 —
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 2636—1887.

Publicaţiune,

referitóre la mai josŭ amintitele mĕsurărĭ de dare.

Conformŭ §§. 16 şi 18 ai art. de lege 44 din 1883 se aduce la cunoscinţă generală, cum că consignaţiunile mĕsurărei de dare înmanuate de inclitulŭ inspectoratŭ reg. de dare pentru periodulŭ anului 1887 zacŭ la subscrisulŭ oficiolatŭ de dare în decursŭ de 8 dile i. e. **din 18 — 25 Iulie a. c.** înainte de prândŭ dela 8—12 óre şi după prândŭ dela 3—5 óre spre examinare din partea fiă-căruĭ şi anume:

1. Conspectele mĕsurărei dărei de venitŭ de clasa I. şi a II-a, cuprindĕndŭ darea servitorilorŭ supuşĭ dărei, darea meseriaşilorŭ fără calfe, darea diurniştilorŭ etc., mai departe darea posesorilorŭ de case şi de pămĕntŭ cu a doua clasă.

2. Conspectele mĕsurărei de dare a dărei de venitŭ de a IV-a clasă, cuprindĕndŭ acei individĭ, carĭ suntŭ în ocupaţiune cu unŭ salarŭ anualŭ séu cu o simbriă, séu aceia carĭ capĕtă vr'o pensiune.

3. Conspectele mĕsurărei de dare după arunculŭ dărei de venitŭ după darea de casă şi pămĕntŭ.

4. Conspectele, cuprindĕndŭ darea după cametele de capitalŭ şi rente.

In contra amintitelorŭ mĕsurărĭ de dare póte ca sĕ-şĭ aştérnă fiăcare recursŭ **la inclitulŭ comitetŭ administrativŭ** şi anume:

1. Acei supuşĭ dărei, a căror dare din amintitele categorii a fostŭ deja mĕsurată în anulŭ trecutŭ. In acestŭ casŭ se póte ascerne recursŭ în decursŭ de 15 dile i. e. **până inclusive 23 Iulie a. c.**

2. Acei dăjdierĭ, carĭ pentru prima óră suntŭ supuşĭ dărei din amintitele categorii pro 1887, şi anume acestŭ recursŭ are sĕ se aştérnă în decursŭ de 15 dile, începĕndŭ cu diua inducerei datoriei lorŭ de dare în cólele lorŭ pentru solvirea dărei.

Recursele au sĕ se aştérnă la primarulŭ orăşenescŭ respective la magistratŭ.

Recursele aşternute după terminulŭ amintitŭ se respingŭ.

In fine se provócă toţĭ dăjdierii ca, spre scopulŭ amintirei dărei lorŭ în cólele de dare, sĕ se presenteze immediatŭ la subscrisulŭ oficiolatŭ.

Braşovŭ, 13 Iulie 1887.

Oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare.

Insciinţare.

Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ a înfiinţatŭ, după cum sĕ scie, unŭ internatŭ, cu scopŭ de a instrui fetiţele aşedate aci în menajulŭ casei, precum şi în diferite lucrurĭ de mână, ce cadŭ în sfera unei bune económe, şi anume se învaţă aci:

a) A pregăti totŭ felulŭ de mâncărĭ;
b) A spăla şi a călca totŭ felulŭ de albiturĭ;
c) A cóse la maşină albiturĭ şi vestminte;
d) A tórce, a ţese pândă, postavŭ, covóre şi alte lucrurĭ pentru trebuinţele casei (industria de casă).
e) A cultiva legumĭ;
f) Regulĭ higienice.

In acestŭ internatŭ se primescŭ:

A. Interne.

1. Fără plată fetiţe orfane, sĕrace, care vorŭ fi absolvatŭ 3—4 clase primare, şi vorŭ fi împlinitŭ 14 anĭ. Aceste fetiţe vorŭ provedé tóte serviţiele interne.

2. Cu plată se primescŭ: parte fetiţe de acele care au absolvatŭ clasele primare şi vorŭ sĕ se califice numai în lucrurile, care se instruéză în internatŭ; parte de acele, care pe lângă acéstă cualificare vorŭ sĕ continue învĕţămĕntulŭ la vre-una din şcólete din locŭ.

Pentru instrucţiunea în lucrurile de sub a, b, c, d, e, f, precum şi **pentru întrégа alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativŭ 10 fl. pe lună pentru fiă care fetiţă.

B. Externe.

Fetiţe de acele din Braşovŭ, care vin în internatŭ numai peste di, plătescŭ pentru instrucţiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum şi pentru mâncarea de prândŭ şi de séră (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinţii, care voescŭ sĕ-şĭ aşede ficele lorŭ în acestŭ internatŭ, au sĕ se adreseze la subscrisa presidentă până la 15. Augustŭ st. v.

Agnes Duşoiu m. p. presidentă. **Dr. Nicolau Popŭ** m. p. actuarŭ. 1—3

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.